

РЕШЕНИЕ

№ 20948

гр. София, 23.10.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XVII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 27.09.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Ирина Кюртева

**ЧЛЕНОВЕ: Владимир Николов
Мария Стоева**

при участието на секретаря Елеонора М Стоянова и при участието на прокурора Христина Христова, като разгледа дело номер **5422** по описа за **2024** година докладвано от съдия Мария Стоева, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

Образувано е по касационна жалба от началник сектор в отдел "Пътна полиция" - СДВР, чрез пълномощника юрк. И., срещу решение № 1429/22.03.2024 г., постановено по нахд № 6460/2023 г. по описа на Софийския районен съд, НО, 130 състав.

С обжалваното решение е отменено наказателно постановление (НП) № 23-4332-003216/07.03.2023 г., издадено от началник сектор в отдел "ПП" - СДВР, с което глобата е заменена с обществено порицание - за нарушение по чл. 150 и чл. 103 от Закона за движение по пътищата (ЗДвП).

Жалбоподателят счита въззивното решение за неправилно и постановено при допуснато нарушение на материалния закон. Оспорват се изводите на съда, че в наказателното постановление не е написана възрастта на лицето, при което не е могло да носи административнонаказателна отговорност, както и че не са налице предпоставките на чл. 26, ал. 2 ЗАНН. По подробно изложените в жалбата съображения се прави искане решението на Софийския районен съд да бъде отменено и вместо това да се потвърди изцяло като законосъобразно издаденото наказателно постановление. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

В съдебно заседание касаторът не се представлява.

Ответникът в съдебното заседание, чрез процесуалния си представител адв. М., оспорва жалбата и прави искане за отхвърлянето ѝ като неоснователна.

Представителят на СГП поддържа становище, че решението на СРС е правилно и законосъобразно.

Административен съд София – град, XVII касационен състав, след като взе предвид и обсъди поотделно и в съвкупност наведените от страните доводи, тези на представителя на СГП и събраните в хода на първоинстанционното производство доказателства, намира за следното от фактическа и правна страна:

Касационната жалба е подадена от надлежна страна и в законоустановения срок в изпълнение на разпоредбата на чл. 211, ал. 1 АПК, поради което същата е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

За да постанови обжалваното решение, СРС е установил релевантните за случая факти въз основа на събраните по делото писмени и гласни доказателства, при което правилно е приел за установено от фактическа страна следното: На 16.02.2023 г., около 22:10 часа, в [населено място], по [улица], с посока на движение от [улица]към [улица], жалбоподателят е управлявал мотоциклет "КТМ", без рег. номер. При подаден светлинен и звуков сигнал от полицейски автомобил не се подчинява и не спира, като на кръстовището с [улица]самокатастрофира. В хода на извършена проверка е установено, че последният управлява МПС, без да е правоспособен водач. За констатираното нарушение е съставен акт за установяване на административно нарушение, въз основа на който е издадено обжалваното пред СРС наказателно постановление, в което е отразено, че наказание глоба се заменя с обществено порицание.

При така установената фактическа обстановка Софийският районен съд е приел, че при издаване на акта за установяване на административно нарушение са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, които самостоятелно и в своята съвкупност са довели до нарушение правото на защита на непълнолетния А. М., съставляващи формални основания за отмяната на оспореното наказателно постановление. Приел е, нарушението не е описано с изчерпателност и яснота в акта за установяване на административно нарушение и наказателното постановление, по начин, позволяващ на привлеченото към административнонаказателна отговорност лице още в самото начало на производството да разбере в извършването на какво нарушение е обвинено, за да организира пълноценно защитата си, допуснато е нарушение, изразяващо се в непредявяване и невръчване на акта по надлежния ред, както и липсват данни относно обстоятелството могъл ли е непълнолетният извършител да разбира свойството и значението на извършеното нарушение и да ръководи постъпките си.

При извършената служебна проверка на обжалвания съдебен акт съобразно изискванията на чл. 218, ал. 2 АПК, настоящата инстанция намира обжалваното решение за валидно, допустимо и правилно, като съображенията за това са следните:

Софийският районен съд е изследвал всички относими към спора обстоятелства, излагайки мотиви, чрез които е направена връзката между приетите за установени фактически обстоятелства и формираните правни изводи.

В действителност, не може да се възприеме становището, че в случая актът за установяване на административно нарушение и наказателното постановление не съдържат в съответствие с изискванията на чл. 42, ал. 1, т. 4 ЗАНН и чл. 57, ал. 1, т. 5

ЗАНН описание на нарушението и обстоятелствата, при които е извършено, доколкото не е записана възрастта на привлеченото към административнонаказателна отговорност лице. Видно е от съставения АУАН, че са посочени възрастта – 17 години, ЕГН и дата на раждане на А. М., както и в наказателното постановление е посочен ЕГН, поради което следва да се приеме, че ясно се установява възрастта му към датата на соченото нарушение.

Не е налице допуснато съществено нарушение на правото на защита във връзка с връчването на процесния АУАН с рег. № GA51581/17.02.2023г. на непълнолетния. Действително, не е изпълнено изискването и липсва каквото и да е отбелязване за запознат родител в акта, същевременно, обаче, от събраните по делото гласни доказателства се установява, че родител на непълнолетния е присъствал при предявяването му на непълнолетния за запознаване, последният не е лишен от възможността след запознаване със съдържанието му съгласно чл. 43, ал. 1 ЗАНН да впише своите обяснения и възражения, а наказателното постановление е връчено на родителя. Отделно, съгласно чл. 44, ал. 1 ЗАНН освен възраженията при съставяне на акта в 7-дневен срок от подписването му нарушителят може да направи и писмени възражения по него.

Настоящият касационен състав споделя, обаче, крайния извод на СРС, че в административнонаказателното производство са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, довели до ограничаване правото на защита на санкционираното лице и съставляващи самостоятелно основание за отмяна на издаденото наказателно постановление.

По силата на чл. 26, ал. 2 ЗАНН административнонаказателно отговорни са и непълнолетните, които са навършили 16 години, но не са навършили 18 години, когато са могли да разбират свойството и значението на извършеното нарушение и да ръководят постъпките си. Това обстоятелство подлежи на доказване във всеки конкретен случай и единствено ако се установят по несъмнен начин предпоставките по чл. 26, ал. 2 ЗАНН, непълнолетният нарушител може да бъде привлечен към административнонаказателна отговорност при съблюдаване на предвидените от ЗАНН особени правила за осъществяването ѝ. Тежестта на доказване, както е посочил и районният съд, съгласно чл. 102 НПК вр. чл. 84 ЗАНН е изцяло на наказващия орган за всички обстоятелства от предмета на доказване, вкл. за тези по чл. 102, т. 3 НПК, което в случая не е установено по делото.

Несъмнено законът регламентира засилена защита на непълнолетните правонарушители, като аргумент в тази насока са и законодателните изменения в Глава тридесета от НПК, които целят постигане на по-висока степен на защита на непълнолетните лица - вж. напр. чл. 385б (нов - ДВ, брой 48 от 2023 г., в сила от 01.09.2023 г.). Независимо от обстоятелството, че административнонаказателното обвинение засяга личността на нарушителя с по-нисък интензитет, това по никакъв начин не обуславя извод за допустимост на незачитане на законово гарантираните принципи за защита на непълнолетните нарушители, именно поради възрастта на тези лица, която предполага, че същите не са достигнали до необходимата степен на психическа зрялост.

При тези принципни съображения настоящият състав приема, че в случая непълнолетното на лицето във възрастовия диапазон по чл. 26, ал. 2 ЗАНН е налагало органите на административнонаказателното производство да проверят дали е административнонаказателно отговорно, преди да съставят АУАН и да издадат

наказателното постановление. Макар тежестта на доказване по делото съгласно чл. 102 НПК във връзка с чл. 84 ЗАНН да е изцяло на наказващия орган, както вече се посочи, по делото същият не е ангажирал каквито и да е доказателства в тази насока. Нещо повече, по преписката не са налице никакви данни за извършена от административнонаказващия орган преценка относно това дали лицето разбира свойството и значението на извършеното нарушение и да ръководи постъпките си, каквото е изискването на чл. 26, ал. 2 ЗАНН, а още по-малко за начина на извършването на такава преценка и за обстоятелствата, които са взети предвид при това. Такава преценка на органа не е обективирана при описание на нарушението, като съдът намира тези процесуални нарушения за съществени и водещи до ограничаване правото на защита на непълнолетния до степен, която ги прави самостоятелно основание за отмяна на обжалваното НП, тъй като именно вписването на този обективен елемент обосновава определянето и на съответното релевантно наказание съгласно чл. 15, ал. 2 ЗАНН.

Като краен резултат районният съд е извършил правилна преценка, че в хода на административнонаказателното производство са допуснати съществени процесуални нарушения, накърнили правото на защита на наказаното лице. След като предпоставките по чл. 26, ал. 2 ЗАНН не са доказани по делото в тяхната кумулативност във връзка с конкретното нарушение, то съдът е длъжен да приеме, че в случая поради непълнолетието си последният не е административнонаказателно отговорно лице по смисъла на чл. 26, ал. 2 ЗАНН, при което административнонаказателната му отговорност е незаконосъобразно осъществена.

По тези съображения настоящият касационен състав приема, че обжалваното решение следва да бъде оставено в сила.

Относно разноските в производството.

При този изход на спора право на разноски има ответникът по касация, но същият не претендира такива, поради което не следва да му се присъждат.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2 АПК вр. с чл. 63в ЗАНН, Административен съд София – град, XVII касационен състав,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 1429/22.03.2024 г., постановено по нахд № 6460/2023 г. по описа на Софийския районен съд, НО, 130 състав.

Решението е окончателно.

Председател:

Членове:

ОСОБЕНО МНЕНИЕ НА СЪДИЯ Н.

Не съм съгласен с мотивите на останалите членове на състава, с които се възприемат доводите на въззивния съд и решението се оставя в сила.

Считам, че неправилно от страна на районния съд е прието, че са налице съществени нарушения при съставянето и връчването на АУАН, както и че не е отчетено, че наказаното лице е непълнолетно.

Правилно въззивния съд сочи, че непълнолетните лица извършват правни действия със съгласието на техните родители или попечители, но оттук извежда неправилен правен извод, че АУАН е връчен в нарушение на тези разпоредби.

Видно от показанията на свидетелите П. и М., преди съставянето на АУАН е извикана майката на М. и в нейно присъствие е съставен акт, като и двамата са запознати с неговото съдържание.

Действително върху АУАН няма отбелязан подпис на родител, но законът и не изисква такова нещо. Видно от свидетелските показания, родителят е запознат със съдържанието му и след като акта е подписан от непълнолетното лице това е станало със съгласието на родителя.

В случая не са налице никакви нарушения при съставянето и връчването на АУАН, като в този смисъл е и становището на настоящата касационна инстанция, в решаващия си състав, относно връчването на акта.

Намирам също така, че не е налице и нарушение на чл. 26, ал. 2 от ЗАНН, съгласно която административнонаказателно отговорни са и непълнолетните, които са навършили 16 години, но не са навършили 18 години, когато са могли да разбират свойството и значението на извършеното нарушение и да ръководят постъпките си.

По делото няма спор, че към датата на извършване на нарушението А. М. е бил непълнолетен.

Считам обаче, че няма нормативно задължение административнонаказващия орган, непременно да доказва, включително и с назначаването на експертиза, че непълнолетния нарушител е можел да разбира свойството и значението на постъпките си.

Дали едно лице разбира свойството и значението на своите постъпки се разбира от поведението на лицето и само при нетипични отклонения следва да се изследва този въпрос.

Видно е, че към датата на нарушението - 16. 02. 2023 г. А. М. е бил на 17 години, 10 месеца и 20 дни, което е съвсем близо до навършването на пълнолетие. Очевидно лицето вече е достатъчно зряло, за да се предполага, че може да разбира свойството и значението на постъпките си, за да не се изисква изричното доказване на този факт. Защитата, която дава закона на непълнолетните лица, следва да се прилага единствено при отклонение от нормалното развитие и въобще само при данни, че конкретно лице не може да разбира тези постъпки.

Извън всяка правна и житейска логика е да се възлага на административнонаказващия орган да доказва, включително и чрез назначаването на експертиза, че непълнолетното лице може да контролира постъпките си.

За разлика от престъпленията, при които вече следва да се докаже, че непълнолетното лице е можело да ръководи постъпките си, при извършването на административно нарушение, отчитайки, че същото е с по-ниска обществена опасност, следва да се доказва, че лицето е разбирало свойствата и значението на постъпките си само при наличието на основателни съмнения за това.

Видно е, че в АУАН не са посочени никакви възражения, въпреки че същият е съставен в присъствието на родител на непълнолетния, като такива възражения не са постъпили и в срока по чл. 44, ал. 1 от ЗАНН.

В случая няма никакви твърдения и данни непълнолетният да не е могъл да разбира и да ръководи постъпките си към момента на извършване на административното нарушение, още повече че същия е бил почти на 18 години. В конкретния случай не възниква каквото и да е съмнение относно това, че непълнолетният нарушител е могъл да разбира свойството и значението на извършеното, както и да ръководи постъпките си. Същият е управлявал мотоциклет без регистрационни номера, без

СУМПС и именно, за да осуети проверката съзнателно не спрял при подаден светлинен и звуков сигнал.

Преценката на наказващия орган за това, че наказаният е могъл да разбира и да ръководи постъпките си, е обективизирана със самото издаване на наказателното постановление, като дори в подадената пред районния съд жалба не са изложени дори твърдения в обратна насока.

Предвид изложеното считам, че оспореното съдебно решение следва да бъде отменено и предвид факта, че делото е изяснено от фактическа страна, да се постанови акт по съществото на спора, като се потвърди издаденото наказателно постановление.

Така мотивиран, подписвам решението с особено мнение.

СЪДИЯ: